

AUTO- JA LOGISTIikka-ALA

Aika: 28.10.2013 klo 13–16

Paikka: Oppipoika Ravintolat, kokoustila Kyyppari, Korkalonkatu 33, Rovaniemi

Osallistujat liitteenä

1. Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13 ja sen jälkeen käytiin lyhyt esittelykierros.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Puheenjohtaja Kari Kähkönen kävi läpi edellisen kokouksen pöytäkirjan. Myös puolustusvoimia on pyydetty klusteriin mukaan, koska he ovat suuri kouluttaja tällä hetkellä ja toimivat myös eräänlaisena työvoimapankkina. Moni jatkaa kuljetusalalle armeijan jälkeen. Puolustusvoimien edustajana klusterissa on Timo Tapanainen, mutta hän ei päässyt tähän kokoukseen mukaan.

Heino Vasara kertoi klusterissa tärkeintä olevan työelämän ja koulutuksen yhteistyön sekä tietenkin ennakkoinnin alalla tapahtuviin muutoksiin. Hän kertoi myös www.foreammatti.fi –palvelusta, josta saa tiedon eri ammattien työllisyysnäkyistä ja työnantajien arvostamista osaamisista omalla alueella.

Auto- ja logistiikka -alan rekrytointitilaisuus oli kesällä Sodankylässä ja Rovaniemellä ja seuraava järjestetään 10.12. Aamupäivällä on Rovaniemen tilaisuus ja iltapäivällä Sodankylässä rekrytoidaan raskaskalustopuolen työntekijöitä. Heinolta saa asiasta lisää tietoa.

3. Virpi Vaarala, Lapin ELY-keskus: Laatua ja tuottavuutta toimintatapoja kehittämällä

Virpi Vaarala esitteli Ely-keskuksen hankkeen, jossa parannetaan työelämän laatua, tuottavuutta ja hyvinvointia. Työnantajat toivovat joustoa ja työntekijät turvallisia työsuhteita ja näiden tarpeiden tulee kohdata työelämässä. Tavoitteena tällä kansallisella hankkeella on saavuttaa jokaisessa työpaikassa vähintään hyvä perustaso ja sen kautta Euroopan paras työelämä vuonna 2020. Tarkoituksena on myös lopulta saattaa tutkimustieto työelämään ja työntekijöille.

<http://www.ely-keskus.fi/web/ely/lappi-tyla-hanke>

Jokaiselle ELY-alueelle tulee verkosto työelämän kehittämiseen ja ne toimivat isommalla tasolla kuin klusterit. Heino Vasara tuo jatkossa verkoston kuulumiset myös klusteriin. Hankkeen etenemisestä ilmestyy kk-tiedote ja myös yrittäjäinfossa on juttuja. Yritysesimerkkejä kaivataan, joten niitä voi lähettää Ely-keskukseen Virpille.

Ely-keskus tekee yritysvierailuja kasvaville aloille ja heitä voi pyytää käymään omassakin yrityksessä. Keskus ei toimi palvelut edellä, vaan mielellään yrityskohtaisesti ja tavoitteena on kehittää työyhteisöjä työlähtöisesti, ei tarjota vain pelkkää virkistystoimintaa. ELY toteuttaa työhyvinvoinnin koulutuksia eri sidosryhmien kautta, esimerkiksi juuri TYLA-projektin kautta. Myös työsuojelurahasto rahoittaa hankkeita ympäri Suomen, vaikkapa työhyvinvointikorttikoulutuksen avulla. Työsuojelurahastoon kannattaa lähettää hakemus. <http://www.tsr.fi/etusivu>

Myös työturvallisuuskeskus ottaa mielellään palautetta vastaan, esimerkiksi työturvakortti pitäisi olla enemmän alakeskeinen (kaivokset, kuljettajat yms.). <http://www.tyoturva.fi/>

Kehityskeskusteluihin on tulossa valmis malli TYHY-verkoston kautta. Seuraava TYHY-verkoston kokous on 12.12.13 <https://koulutus.ttl.fi/Default.aspx?tabid=350&id=2644> .

Virpi Vaaralan esitys herätti keskustelua muun muassa siitä, että kuljetusalan yritysten henkilökunnan hyvinvoinnin edistämisen estää usein alan yritysten ”vanhoillisuus”. Yritykset eivät noudata perustason toimintoja ja usein ”mennään sieltä, mistä aita on matalin”. Tämä tulee lopulta kalliiksi. Autoala on osaksi villi länsi ja toimintatapoja on monia. Työehtosopimukset ovat joustamattomia, työnantaja ja työntekijä eivät voi neuvotella keskenään. Vahva ammattiliitto vaikuttaa taustalla.

Onko pienissä yrityksissä kuitenkin helpompi rakentaa yhteishenki ja yksilön arvostus? Esimerkkinä mainittiin, että pienemmissä yrityksissä kaikki eivät edes suostu lähtemään eläkkeelle, kun asiat ovat niin hyvin.

Henna Nurminen kertoi, että heillä on käytössä henkilöstön tilinpäätös työhyvinvoinnin toteamiseen.

4. Kari Rekilä, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä: Kolmen päivän koulutusvapaa

Kari Rekilä Rovaniemen koulutuskuntayhtymästä esitteli hallituksen esityksen kolmen päivän koulutusvapaasta, joka koskee yli 20 hengen yrityksiä ja valtiota. Työntekijälle maksetaan palkkaa koulutuspäiviltä ja korvaus työnantajalle vähennetään työttömyysvakuutusmaksun perinnän yhteydessä. Koulutusta pitää olla vähintään tunti kerrallaan. Keskustelussa heräsi kysymys, mahtuuko kuljetusalan direktiivipäivät tähän? Asia selvennee, kun hallituksen esitys menee läpi.

Kari kertoi myös oppisopimuskoulutuksen tilanteesta. Uusia oppisopimusopiskelijoita logistiikka alalla on noin 10 tänä vuonna Lapin oppisopimuskeskuksen alueella ja kaiken kaikkiaan oppisopimuksia tehdään yhä nuoremmille. Erillisrahoitus on suunnattu tällä hetkellä 18–29-vuotiaille, esimerkiksi yhdistelmäajoneuvon kuljettajille. Perustutkintoon on mahdollista saada koulutuskorvausta oppisopimuskeskukselta 200–250 €/kk ja sen lisäksi 700 € TE-toimistolta palkkatuen muodossa. Palkkatuki on myönnettävissä 17–65-vuotiaille.

Oppisopimuskoulutus kestää pari vuotta, korttikoulutuksen käytyään (2 viikkoa) opiskelija pääsee töihin. Alalla arvioidaan olevan 4000 kuljettajan tarve lähivuosina.

Keskustelua syntyi siitä, miten koulutustieto tavoittaa kuljetusalan työntekijät ja jäsenkunnan? Jäsenkirjeen mukana voi lähettää infoa, mutta kaikki eivät sitä lue. Sitä pohdittiin myös, että pienen yrityksen koulutus suunnitelman teko on aina haastavaa.

5. Esko Niemelä, Liikenne O. Niemelä Oy: Katsaus henkilöliikenteen tämänhetkiseen tilanteeseen

Esko Niemelä kertoi henkilöliikenteen kuulumisia. Linja-autokuljettajan ammattipätevyys on vaadittu 10.9.2008 alkaen ja pätevyys on voimassa viisi vuotta kerrallaan. Tavoitteena koulutuksilla tietenkin on pätevyuden ylläpito ja sen vuoksi joustavuutta toivotaankin hyväksyttävien koulutusten joukkoon. Tämä lisää myös työntekijöiden mielenkiintoa koulutuksia kohtaan. Koulutusaikaa voisi myös jakaa ja tästä on jo tehty esitys. Se mennee EU:ssa läpi, koska esimerkiksi se on jo voimassa Hollannissa ja Belgiassa. Osa-aikaisia kuljettajia on koulutettu ammattipätevyyteen samoin kuin vakinaisia. Pakollinen pätevyyskoulutus alalla on hyvä asia. Jos pätevyyttä ei ole, sakkoihin vaikuttaa esimerkiksi se, montako päivää on kouluttautunut.

Suomessa on 11 500 linja-auton kuljettajaa ja valtaosa työskentelee vuoroliikenteessä. Sesonkiluonteisissa tilausajoissa on enemmän tilapäisiä kuljettajia. Lapissa sesonki alkaa joulukuun alussa ja nyt nähdään, riittävätkö kuljettajat. Pienillä paikkakunnilla on enemmän pulaa kuksesta, koska päteviä ei ole. Myös kielitaito on nykyaikana välttämätön. Esko esittikin kysymyksen, miten nuoret saadaan koulutukseen, koska heillä on jo kielitaito valmiina?

Keskustelua syntyikin siitä, onko pulaa linja-auton kuljettajaksi hakeutuvista ylipäättään? Rovaniemellä on kuljettajia, muun muassa paluumuuttajia. Linja-auton kuljettajien keski-ikä Rovaniemellä on 35–40 vuoden paikkeilla. Toisaalta linja-autoliikenne elää murroskautta, koska luvat häviävät ja linjat kilpailutetaan, esimerkkinä Jyväskylän kaupunkiliikenne. Myös halpabussiyhtiöt muuttavat alaa, mutta terve kilpailu otetaan toki vastaan. Henkilöliikenteen uudistuksesta ei muutenkaan ole oikein uutisoitu.

Heino Vasara kertoi mahdollisuudesta yhteishankintakoulutukseen, jossa rahoitusmallina 30 % maksaa yritys ja 70 % Ely-keskus. Rahoituksen voi käyttää esimerkiksi kielikoulutukseen. Lisää tietoa saa Heinolta.

6. Jäsenten ajankohtaiset asiat keskustellen

Henna Nurminen kertoi Kuljetusliike Ilmari Lehtonen Oy:n kuulumisista: YT-neuvotteluilta on vältytty ja yritykseen on palkattu oma kouluttaja, kevään aikana on ollut kaksi koko henkilöstöä kattavaa koulutuspäivää. Tavoitteena tulevaisuudessa ovat täsmäkoulutukset, jotka pohjautuvat henkilöstösuunnitelmaan (jokaisella henkilökohtainen koulutussuunnitelma). Henkilökunnalle lähetetystä kyselystä nousi esille, että perehdytys on haasteellista. Sen takia yrityksessä laadittiinkin yhteistyössä henkilöstön kanssa perehdytysohjeet. Toivon mukaan mennään pikkuhiljaa kohti taloudellista nousua ja työhakemuksia on tullut paljon. Kuljettajia on riittävästi saatavilla. Itse kuljettajan työstä voisi kertoa jo ammattikoulussa ja samalla nostaa alan imagoa. Myös kylmäkoneiden käytön opettamista toivotaan jo koulun puolelle, mutta se riippuu koulun kalustosta. Terminaalityöntekijöille ei tarvita erikseen koulutusta, koska töitä ei riitä pelkästään siihen. Terminaalityöntekijät ovat jo kuljettajia.

Martti Kovalainen Kuljetus Kovalainen Oy:stä kertoi, että nykyhetken tilanne on stabiili ja vakiintuneet asiakassuhteet toimivat. Yt:t on käyty ja lomautuksia (n. 5 henk. 3 kk) käytettiin. Yrityksessä on käytössä esimies-alaiskeskustelut, joiden tarkoituksena on lisätä ihmisten pysyvyyttä työsuhteessa. Kesällä hankittiin 25 uutta autoa, joka loi omalta osaltaan uskoa tulevaisuuteen. Työntekijöitä löytyy. Koulutukseen heillä on jäljellä vielä 600 päivää ja muutama henkilö on koulutuksessa koko ajan.

Heino Vasara tarkasteli kuljetusalan työllisyyttä: Koko Lapissa on joko työttömänä tai lomautettuna 260 työtöntä kuljettajaa. Suurin osa heistä ei ole ammattikuskeja.

Kähkösen Kari kertoi elintarvikekuljetuksissa olevan vakaata ja kuljettajatarjontaa on riittävästi, myös nuoria kuskeja on töissä. Muutama isompi toimija poistuu elintarvikekuljetusten puolelta, mutta nyt alalla olevat lisäävät kalustoa.

Hannu Uimaniemi Lapin ammattiopistolta toi koulun terveiset. Yrityksiltä tule koulutustarjouspyyntöjä puolen vuoden koulutuksista yhdistelmäajoneuvokuljettajiksi. Kyseinen tutkinto on hankala järjestää pyydettyssä ajassa ja tutkinnon arvostus laskee. Tässä tapauksessa olisi mahdollista tehdä ammattitutkinnon osatutkinto, jossa harjoittelu olisi mukana koulutusajassa. 50 tunnin ajon jälkeen opiskelija on periaatteessa ammattilainen. Tarkoituksena on, että opiskelijalla on aina ajossa mukana ohjaaja ja työkokemusta tarpeeksi omaavat pääsevät yksin töihin.

Hannu esitteli myös Sotka-hanketta, jossa puolustusvoimista hyvän koulutuksen saaneet ohjataan ammattikoulutuksen puolelle. Osa puolustusvoimista päässeistä saattaa joutua odottamaan puoli vuotta, ennen kuin pääsevät jatko-opintoihin. Infotilaisuuksia kannattaakin pitää ennen kuin varusmiespalvelus päättyy. Puolustusvoimien koulutusta kannattaa mainostaa, miten hyvä ja motivoiva se on. Siten se ei mene hukkaan osalla työvoimasta.

7. Muut asiat

Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi maaliskuussa 2014, Heino ja Kari sopivat tarkemman ajan.

8. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.

LIITE: Osallistujat

Ely-keskus	Heino Vasara
Ely-keskus	Virpi Vaarala
Kuljetus Kovalainen Oy	Martti Kovalainen, vpj.
Kuljetusliike Ilmari Lehtonen Oy	Henna Nurminen
Lapin ammattiopisto	Hannu Uimaniemi
Lapin liikenneyritykset ry	Kari Kähkönen, pj.
Liikenne O. Niemelä Oy	Esko Niemelä
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä	Kari Rekilä
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä	Päivi Taipale, siht.